

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ

Сучасна нестабільна ситуація в Україні все більше впливає на всі сторони соціального життя населення. Особливо відчутно вона позначилась на ринку праці, що спричинило ріст такого негативного явища, як безробіття. В особливо скрутному становищі опинилась молодь, адже на ринку праці утворюється нестача робочих місць для молодих фахівців. В результаті процес зростання рівня незайнятості молоді має негативні економічні та соціальні наслідки для населення країни, оскільки молоді люди є основними носіями інтелектуального потенціалу суспільства і джерелом поповнення людських ресурсів.

Загалом безробіття – це явище, яке породжує наступні негативні соціально-економічні та соціально-психологічні наслідки:

1. Незайнята робоча сила означає недостатнє використання економічного потенціалу суспільства, прямі економічні втрати.

2. Під час тривалого безробіття працівник втрачає кваліфікацію, а отримання нової кваліфікації й адаптація до нових умов часто проходять для нього важко.

3. Безробіття веде до прямого занепаду раніше досягнутого рівня життя. Допомога по безробіттю завжди менша від заробітної плати, має тимчасовий характер. Зростання безробіття знижує купівельний та інвестиційний попит, скорочує обсяг заощаджень у населення.

4. Сам факт безробіття завдає людині важкої психологічної травми, яку можна порівняти з найбільш неприємними обставинами.

Багато соціологів навіть пов'язують зростання рівня злочинності в суспільстві зі зростанням безробіття. Безробіття може призвести до погіршення відносин в сім'ї. У дітей в сім'ях безробітних частіше зустрічаються відхилення в поведінці. У дружини безробітного виявляється той же психологічний стан, що і у нього самого.

У безробітних спостерігаються пасивність, розгубленість, фрустрованість, невміння і нездатність адаптуватися в соціально-економічних умовах, що різко змінилися, інфантильність і споживацька позиція. Відтак, безробіття є могутнім джерелом стресу для всіх, хто так чи інакше потрапляє в поле його дії.

Вчені вважають, що молодіжне безробіття породжує соціальну агресію і збільшує кримінальність суспільства. Зниження життєвого рівня, що пов'язано з безробіттям, змушує безробітного і його сім'ю витратити заощадження і продавати цінні речі, щоб забезпечити достатній рівень життя. Якщо в перші місяці безробіття звільнена з роботи людина ще може використовувати раніше накопичені заощадження і отримувати допомогу по безробіттю, то через рік вимушеного безробіття вона позбавляється матеріальної підтримки з боку держави, що примушує опускатися нижче межі бідності. Бідність породжує соціальну та політичну апатію.

Чим більше людина без роботи, тим важче їй знайти нове робоче місце. Це пов'язано з тим, що соціальні зв'язки, за допомогою яких можна отримати інформацію про можливості працевлаштування, порушуються. І до того ж роботодавці не поспішають брати на роботу безробітних осіб.

Для роботодавця тривале перебування людини без роботи є негативною характеристикою. Це має раціональне пояснення, оскільки з часом втрачається кваліфікація. Труднощі безробітного поглиблюються ще і тим, що в службу зайнятості подаються заявки не про всі вакансії, і тому працюючій людині легше отримати інформацію про незааявлені вакансії, ніж безробітному, який вимушений задовольнитися інформацією, одержаною в службі зайнятості.

Соціальна сутність молодіжного безробіття полягає в тому, що вимушено непрацюючі особи, які існують не на зароблені кошти, а на допомогу, маргіналізуються, не знаходячи самовираження в праці, і якщо безробіття стає тривалим, втрачають професіоналізм, виробничі навички, зневіряються і можуть деградувати як особистості.

Отже, наслідки молодіжного безробіття є руйнівними для соціального життя населення. Тому влада має якнайшвидше вирішувати цю проблему. Адже, боротьба з безробіттям і забезпечення гідних умов для розвитку і життєдіяльності молодих фахівців має величезне значення для подальшого успішного розвитку суспільства.

Список літератури:

1. Фесенко А. Невирішеність проблеми працевлаштування як фактор соціального відчуження молоді / А.М. Фесенко // Педагогіка та соціальна робота. – 2014. – №6. – С. 51–56.

2. Чатченко Т. Молодіжне безробіття як одна з визначальних проблем соціально-економічного розвитку України та шляхи його вирішення / Т.В. Чатченко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – №14. – С. 250–253.